

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący)

SSN Krzysztof Cezar (sprawozdawca)

SSN Dorota Rysińska

Protokolant Jolanta Grabowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jacka Radoniewicza

w sprawie **M. C.**

skazanego z art. 156 § 1 pkt 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 26 września 2017 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w [...]

z dnia 22 września 2016 r., zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w [...]

z dnia 2 lutego 2016 r.

1) oddala kasację jako oczywiście bezzasadną,

2) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. T. P. - Kancelaria Adwokacka w [...], kwotę 1181,60 (jeden tysiąc sto osiemdziesiąt jeden złotych sześćdziesiąt groszy) w tym 23 % VAT za sporządzenie i wniesienie kasacji oraz za obronę z urzędu skazanego przed Sądem Najwyższym,

3) zwalnia skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w [...] wyrokiem z dnia 2 lutego 2016 r., uznał M. C. za winnego tego, że w dniu 4 czerwca 2014 roku w [...] zadał W. N. wiele uderzeń narzędziem tępokrawędziastym oraz narzędziem ostrym, a także uderzeń pięściami i kopnięć po całym ciele, czym spowodował u pokrzywdzonego ranę tłuczoną głowy z krwakiem śródmózgowym przebijającym się do układu komór, złamanie żuchwy, złamania 6 i 7 żebra po stronie prawej z odłą opłucną prawostronną, złamania prawej łopatki, krwiaka moszny i prącia, ran ciętych prawego barku oraz powłok klatki piersiowej a także ran ciętych obydwu podudzi, a obrażenia te, w szczególności krwiak śródmózgowy z przebicciem do komór, spowodowały u pokrzywdzonego chorobę realnie zagrażającą jego życiu, przy czym zarzucanego mu przestępstwa dopuścił się w ciągu pięciu lat od odbycia łącznie kary co najmniej jednego roku pozbawienia wolności orzeczonego za umyślne przestępstwo podobne art. 224 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na mocy wyroku Sądu Rejonowego z dnia 30 sierpnia 2007 r., którą karę odbywał w okresie od 3 kwietnia 2009 r. do 10 września 2011 r., to jest czynu wypełniającego dyspozycję art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 156 § 1 pkt 2 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz zawarł rozstrzygnięcia akcesoryjne.

W apelacji od tego wyroku obrońca oskarżonego zarzucił:

„1. obrazę przepisu prawa materialnego, tj. art. 64 § 2 k.k., polegającą na jego niewłaściwym zastosowaniu, poprzez przyjęcie, że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu w multirecydywie, podczas gdy z ustalonych okoliczności faktycznych wynika, że oskarżony nie był wcześniej skazany w warunkach recydywy zwykłej za umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu, przestępstwo zgwałcenia, rozboju, kradzieży z włamaniem lub inne przestępstwo przeciwko mieniu popełnione z użyciem przemocy lub groźbą jej użycia;

2. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 2 § 2 w zw. z art. 7 i art. 201 k.p.k., polegającą na:

A. oparciu ustaleń faktycznych odnośnie do poczytalności oskarżonego na niepełnej opinii sądowo-psychiatrycznej, która nie uwzględniała wszystkich okoliczności niniejszej sprawy, a w szczególności faktu, że bezpośrednio przed rozpoczęciem ataku ze strony oskarżonego zobaczył on śpiącego nago pokrzywdzonego oraz potargane majtki i

bluzkę swojej konkubiny A. N., co mogło mieć wpływ na ocenę stanu poczytalności oskarżonego w momencie popełnienia zarzucanego mu czynu albo działania w afekcie, a w konsekwencji również na możliwości przypisania mu winy lub ewentualny jej rozmiar;

B. niewyjaśnieniu sprzeczności zachodzących pomiędzy opiniami biegłych z dnia 19 stycznia 2016 r. oraz 9 czerwca 2014 r. i 29 września 2014 r., w zakresie obrażeń ciała, których doznał pokrzywdzony na skutek zarzucanego oskarżonemu czynu;

3. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., polegającą na niepoczynieniu przez Sąd Rejonowy stanowczych ustaleń w przedmiocie tego, skąd oskarżony posiadał siekierkę, którą następnie zadawał pokrzywdzonemu ciosy, a ustalenie tej okoliczności ma istotne znaczenie dla przyjęcia ewentualnego działania przez oskarżonego w stanie silnego wzburzenia (afektu), a w konsekwencji dla wymiaru kary;

4. obrazę przepisu postępowania, tj. art. 5 § 2 k.p.k., polegającą na powzięciu przez Sąd Rejonowy wątpliwości co do miejsca położenia siekierki i sposobu wejścia w jej posiadanie przez oskarżonego i ich rozstrzygnięciu na niekorzyść oskarżonego, poprzez wykluczenie działania oskarżonego w stanie silnego wzburzenia (afekcie);

5. błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na bezzasadnym przyjęciu przez Sąd I-Instancji, że oskarżony nie działał w stanie silnego wzburzenia (afekcie), podczas gdy z okoliczności niniejszej sprawy, a w szczególności z faktu zaobserwowania przez oskarżonego bezpośrednio przed atakiem śpiącego nago pokrzywdzonego oraz potarganych majtek i bluzki swojej konkubiny A. N., połączonych z uzyskaną uprzednio od tej osoby informacją o jej zgwałceniu przez pokrzywdzonego, wynika anormalna sytuacja motywacyjna, w której działał oskarżony, uzasadniająca przyjęcie afektu;

6. rażącą niewspółmierność wymiaru kary, polegającą na błędnym zakwalifikowaniu przez Sąd Rejonowy motywu, którym kierował się oskarżony (samosąd) jako okoliczności obciążającej, bezzasadnym pominięciu przy wymiarze kary zachowania się pokrzywdzonego w stosunku do A. N. w nocy poprzedzającej zdarzenie oraz wskazanie jako okoliczności obciążającej rzekomego faktu zadawania pokrzywdzonemu ciosów ostrzem siekierki, podczas gdy żadnych ustaleń w tym zakresie nie poczyniono.”

W konkluzji skarżący się wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zakwalifikowanie zarzucanego oskarżonemu zachowania z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i wymierzenie oskarżonemu kary 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę ograniczenia wolności w wymiarze roku, na zasadzie art. 37b k.k.

Wyrokiem z dnia 22 września 2016 r., Sąd Okręgowy w [...] zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że „w ramach przypisanego oskarżonemu czynu nie przyjmuje, aby przestępstwa tego dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa określonego w art. 64 § 2 k.k.”, obniżył karę pozbawienia wolności do 4 lat, zaś w pozostałym zakresie utrzymał w mocy wyrok Sądu I instancji.

W kasacji obrońca skazanego zarzucił:

„1. rażąco obrazę przepisów postępowania, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegającą na nierozważeniu i nieustosunkowaniu się do zarzutów o numerach 2B i 6 wskazanych w apelacji obrońcy M. C., wniesionej od wyroku Sądu Rejonowego w [...] z dnia 2 lutego 2016 r. oraz niepodaniu, czym kierował się Sąd Okręgowy w tej części rozstrzygnięcia, w której uznał apelację obrońcy oskarżonego za niezasadną (zarzuty o numerach 2A i 3-5), co mogło mieć istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, w szczególności na prawidłowość ustaleń faktycznych w zakresie działania oskarżonego w afekcie oraz w zakresie wymiaru kary;

2. rażąco obrazę przepisu postępowania, tj. art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k., polegającą na niewyeliminowaniu z opisu przypisanego oskarżonemu czynu następującego fragmentu: >>przy czym zarzucanego przestępstwa dopuścił w ciągu pięciu lat od odbycia łącznie kary co najmniej jednego roku wolności orzeczonego za umyślne przestępstwo podobne z art. 224 z art. 64 § 1 k.k. na mocy wyroku Sądu Rejonowego z dnia 30 sierpnia 2007 roku , którą w okresie od 3 kwietnia 2009 roku do 10 września 2011 roku<<, podczas gdy Sąd Okręgowy wykluczył działanie oskarżonego w ramach recydywy z art. 64 k.k. (vide: s. 7 uzasadnienia zaskarżonego wyroku) i w konsekwencji wyeliminował z kwalifikacji prawnej przypisanego oskarżonemu czynu art. 64 § 2 k.k., co niewątpliwie miało wpływ na treść rozstrzygnięcia.”

Obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w [...] do ponownego rozpoznania.

Prokurator w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Prokurator Prokuratury Krajowej na rozprawie kasacyjnej poparł kasację i wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej upoważnia do skrótowego odniesienia się do jej zarzutów (argument z art. 535 § 3 zd. pierwsze k.p.k.).

1. Chybiony jest zarzut nierozważenia przez Sąd odwoławczy zarzutów z pkt 2 B i 6 apelacji. Wprawdzie uzasadnienie zaskarżonego wyroku odznacza się lakonicznością, ale z pierwszego zdania 4 akapitu rozważań wynika, że spełniony został wymóg nałożony na Sąd dyspozycją art. 433 § 2 k.p.k.

2. Sąd Okręgowy w [...] rzeczywiście dopuścił się rażącego naruszenia art. 457 § 3 k.p.k. przez to, że nie podał, dlaczego zarzuty z pkt 2 B oraz z pkt 3 i 4 uznał za niezasadne, lecz w kasacji nie wykazano, aby uchybienie to mogło mieć rażący wpływ na treść wyroku. Wspomniany brak w istocie nie wywarł wpływu na zaskarżony wyrok, ponieważ jego uzasadnienie pełni funkcję sprawozdawczą – jest czynnością procesową następną po wydaniu wyroku. Dodać tylko można, że:

a) nie ma sprzeczności pomiędzy opiniami biegłych w zakresie skutków zdarzenia dla zdrowia pokrzywdzonego. W opinii Zakładu Medycyny Sądowej Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 29 września 2014 r., stwierdzono, że pokrzywdzony doznał ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci „choroby realnie zagrażającej życiu” z powodu krwaka śródmózgowego przebijającego do układu komór (k.304v). Natomiast w opinii tego Zakładu z dnia 19 stycznia 2016 r. podano, że u pokrzywdzonego nie wystąpiły trwałe następstwa zdarzenia z katalogu wskazanego w art. 156 § 1 pkt 2 k.k. (podkr. - SN) Żądanie apelacji zmiany kwalifikacji zachowania oskarżonego na art. 157 § 1 k.k. było więc bezpodstawne,

b) Sąd I instancji jednoznacznie wypowiedział się w ustaleniach (s. 6 motywów) i rozważaniach (s. 20), że oskarżony przyniósł siekierkę na miejsce zdarzenia. Sąd odwoławczy podzielił ustalenia faktyczne i ocenę Sądu *meriti* uznawszy, że pozostają pod ochroną art. 7 k.p.k.. Apelacja w tym zakresie prezentowała tylko własną, odmienną ocenę. Wywiązanie się Sądu Okręgowego z

powinności wynikającej z art. 457 § 3 k.p.k. sprowadzałoby się zatem do powtórzenia rozważań Sądu Rejonowego.

3. Biegli psychiatrzy i psycholog jasno podali, po obserwacji oskarżonego, i również w toku uzupełniającej opinii ustnej odebranej na rozprawie apelacyjnej, że oskarżony w chwili czynu miał w pełni zachowaną poczytalność (k.k. 407, 417, 493, 595, 630). Wykluczyli oni wystąpienie zakłóceń czynności psychicznych, które mogłyby mieć wpływ na poczytalność oskarżonego. W pkt 2 A i 3 - 5 apelacji i w zarzucie z pkt 1 kasacji obrońca forsuje pogląd, że M. C. działał w stanie silnego wzburzenia (afekcie). Pomijając fakt, że jest to niedopuszczalne w kasacji kwestionowanie ustaleń faktycznych pod pozorem zarzutów naruszenia prawa procesowego, nie widać powodu, aby badać w sprawie o czyn z art. 156 § 1 pkt 2 k.k., czy oskarżony nie realizował jednego ze znamion zabójstwa z art. 148 § 4 k.k., i nie zauważać, że nawet w środkach zaskarżenia nie twierdzi się, iż to wzburzenie miało być „usprawiedliwione okolicznościami.” Na temat tej kluczowej - dla obrony - kwestii Sąd Rejonowy wypowiedział się stanowczo na s. 20 i 28 uzasadnienia. Sąd Okręgowy w tym zakresie zrealizował, mimo że skrótowo, wymogi wynikające z art. 457 § 3 k.p.k. (s. 8 motywów wyroku tego Sądu). Brak satysfakcji strony z wypowiedzi Sądów nie może skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku.

4. Użyta przez Sąd odwoławczy formuła eliminująca działanie oskarżonego w warunkach powrotu do przestępstwa, obejmuje kwestionowany fragment z czynu przypisanego mu przez Sąd I instancji. Potwierdzeniem tego jest wywód zawarty w uzasadnieniu wyroku (s. 7 - 8). Formuła ta mogła być bardziej precyzyjna (szersza), lecz przyjęta nie uzasadnia mniemania, jakoby miała istotny wpływ na treść wyroku.

5. Na koniec, marginalne, ale wypada zauważyć, że obrońca na rozprawie odwoławczej poparł apelację oskarżonego. Wyraził on w niej pogląd, że sprawiedliwą byłaby kara 4 lat pozbawienia wolności (k. 983v). Sąd odwoławczy obniżył karę do tej wysokości.

Z przytoczonych powodów oddalono kasację jako oczywiście bezzasadną.